

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 18-2-2025

Αρ. Πρωτ.: 1393

Αρ. Εγκ.: 3

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Τηλ.: 210-6411526

e-mail : dioikitiko@eisap.gr

Προς

Τους κ.κ. Εισαγγελείς Εφετών της Χώρας

Και δι' αυτών προς τους κ.κ. Εισαγγελείς και Αντεισαγγελείς

Πρωτοδικών της Περιφέρειάς τους

ΘΕΜΑ: Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 301-303 ΚΠΔ και 409-416 ΚΠΔ.

Η επιτάχυνση των ποινικών διαδικασιών και η αποσυμφόρηση της δικαστικής ύλης αποτελούν διαχρονικά κεντρικούς σκοπούς του νομοθέτη, γεγονός που διαφαίνεται από τις νομοθετικές προσθήκες και τροποποιήσεις που γίνονται εδώ και πολλά έτη προς την επίτευξή τους. Ειδικότερα, οι θεσμοί της εναλλακτικής- αποκαταστατικής δικαιοσύνης, αν και απασχόλησαν εντονότατα μετά την θέση σε ισχύ του νέου ΚΠΔ, είχαν θεσπιστεί από τον

νομοθέτη ήδη από το έτος 2010, όταν και εισήχθη για πρώτη φορά στον τότε⁴⁾ ισχύοντα ΚΠΔ ο θεσμός της ποινικής συνδιαλλαγής (ν.3904/2010). Η θέσπιση της εν λόγω διαδικασίας επίλυσης ποινικών διαφορών υπακούει στις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης αλλά και στην αναγκαιότητα αποσυμφόρησης της σχετικής ποινικής ύλης. Η εμπειρία από τις έννομες τάξεις εφαρμογής τέτοιων ειδικών διαδικασιών (ΗΠΑ, Μ. Βρετανία, Ιταλία) αποδεικνύει ότι ένα σημαντικό ποσοστό ποινικών υποθέσεων (από 60-86%) επιλύεται με τον τρόπο αυτό ενώ παράλληλα επιτρέπει την ικανοποιητική υλοποίηση της τακτικής διαδικασίας στις υπόλοιπες περιπτώσεις. Υπό τον ισχύοντα ΚΠΔ η διαδικασία αυτή παρέμεινε σε ισχύ, προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι ως άνω αναγκαίοι σκοποί της επιτάχυνσης και της μείωσης της ύλης, αλλά και της αμεσότερης αποκατάστασης του παθόντα, διευρύνθηκε, αφού σε αυτή εντάχθηκαν και αδικήματα σε βάρος του Δημοσίου που αρχικά είχαν εξαιρεθεί και προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 301 και 302 ΚΠΔ. Απαραίτητη προϋπόθεση για να τεθεί σε ισχύ είναι η άσκηση ποινικής δίωξης εκ μέρους του αρμοδίου Εισαγγελέα για αδικήματα **α)** που προβλέπονται στα άρθρα 216 §§ 3 και 4 και 242 §§ 3, 4 και 5 ΠΚ, **β)** που χωρίς βία ή απειλή στρέφονται κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας και **γ)** που προβλέπονται στους νόμους 1599/1986, 2803/2000, 2960/2001, 4557/2018 και 4174/2013 ανεξάρτητα από τη συνδρομή ή μη επιβαρυντικών περιστάσεων, ενώ η ρύθμιση «επεκτείνεται» και στα εγκλήματα «διαφθοράς» υπαλλήλων, κατ' άρ. 13 ΠΚ, εφόσον συντρέχουν οι σχετικές προϋποθέσεις (άρ. 160 § 11 εδ. γ' ν. 4622/2019 όπως προστ. με το άρ. 9 του ν. 4637/2019). Η εν λόγω διαδικασία εκκινεί με την υποβολή αιτήματος του κατηγορουμένου ότι επιθυμεί να αποδώσει το ιδιοποιημένο πράγμα ή να αποκαταστήσει τις συνέπειες που προκλήθηκαν με

το έγκλημα μέχρι την τυπική περάτωση της ανάκρισης. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας αφού επιληφθεί του αιτήματος, καλεί τον κατηγορούμενο και τον παθόντα, οι οποίοι εκπροσωπούνται από τους συνηγόρους τους, γεγονός που εξασφαλίζει τα δικαιώματα αμφοτέρων των μερών, τάσσει προθεσμία δεκαπέντε ημερών στους διαδίκους, για τη σύνταξη του πρακτικού συνδιαλλαγής, στο οποίο περιέχεται η ομολογία του κατηγορουμένου για την πράξη, για την οποία κατηγορείται και βεβαιώνεται η απόδοση του πράγματος ή η εντελής ικανοποίηση της ζημίας που αναφέρεται στην κατηγορία. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί ύστερα από αίτηση ενός εκ των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως για δεκαπέντε ημέρες. Στο σημείο αυτό, αξίζει να τονισθεί ότι οι αρμόδιοι Εισαγγελείς θα πρέπει να διευκολύνουν την εν λόγω διαδικασία και να προτρέπουν τα μέρη να αχθούν σε μία συμβιβαστική μεταξύ τους λύση. Αν το πρακτικό συνδιαλλαγής συνταχθεί πριν από την απολογία του κατηγορουμένου, η ανάκριση θεωρείται περατωμένη ως προς αυτόν και τους συμμετόχους που το αποδέχονται. Αν το πρακτικό συνταχθεί μετά την απολογία του, τα τυχόν επιβληθέντα για το συγκεκριμένο έγκλημα μέτρα δικονομικού καταναγκασμού (άρ. 282 ΚΠΔ) αίρονται υποχρεωτικά με διάταξη του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Αν δεν επιτευχθεί η συνδιαλλαγή, η μεν αίτηση θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα ενώ το σχετικό υλικό καταστρέφεται. Τα τυχόν αντίγραφα του δεν λαμβάνονται υπόψη σε κανένα στάδιο της δίκης και σε καμιά άλλη διαδικασία άλλως παράγεται ακυρότητα κατ' άρθρο 171 § 1 δ' ΚΠΔ, γεγονός που επίσης εξασφαλίζει τα δικαιώματα των εμπλεκόμενων μερών. Όταν επιτευχθεί η συνδιαλλαγή και στο βαθμό, που η ενοχή είναι αποδεδειγμένη, προβλέπεται η ταχεία εισαγωγή της υπόθεσης στο αρμόδιο δικαστήριο, μέσα σε πέντε ημέρες από τη σύνταξη του σχετικού

πρακτικού καθόσον, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαβιβάζει τη δικογραφία⁴³ στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος εισάγει αμέσως την υπόθεση στο μονομελές εφετείο, κλητεύοντας τον κατηγορούμενο (άρ. 301 § 7 ΚΠΔ). Με δεδομένη την ενοχή του κατηγορουμένου, η αρμοδιότητα του δικαστηρίου περιορίζεται στην επικύρωση του πρακτικού συνδιαλλαγής, κηρύσσει αυτόν ένοχο, επιβάλλοντάς του ποινή, έχοντας πάντα την εξουσία να εξετάσει τους ισχυρισμούς του κατηγορουμένου (αυτοτελείς και αρνητικούς της κατηγορίας) και την αναζήτηση λόγων παύσης της ποινικής δίωξης και απαραδέκτου αυτής. Εξάλλου, πρέπει να ληφθούν υπόψη αποδεικτικά μέσα τα οποία συνδέονται με τις προϋποθέσεις επιμέτρησης της ποινής (άρ. 79 ΠΚ), η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος ή επί επιβαρυντικών περιστάσεων τα δύο έτη. Η εκτέλεση της ποινής και εδώ μετατρέπεται σε χρηματική ή παροχή κοινωφελούς εργασίας και αναστέλλεται κατά τα άρθρα 80Α, 99 και 104Α ΠΚ (άρ. 302 § 1 ΚΠΔ όπως τροπ. με το άρ. 93 του ν. 5090/2024). Κατά δε της απόφασης αυτής χωρεί το ένδικο μέσο της αναίρεσης, προκειμένου η διαδικασία επιμέτρησης της ποινής να μην τίθεται στο απυρόβλητο του αναιρετικού ελέγχου. Η ποινική συνδιαλλαγή εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η υπόθεση διαδικαστικά βρίσκεται σε προωθημένο στάδιο, ήτοι μετά την τυπική περάτωση της ανάκρισης και μέχρι το πέρας της αποδεικτικής διαδικασίας στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, αλλά και σε περιπτώσεις πλημμελημάτων (άρ. 302 ΚΠΔ).

Στο άρθρο 303 ΚΠΔ προκρίνεται το αγγλοσαξονικό σύστημα, κατά το οποίο η διαπραγμάτευση λαμβάνει χώρα μεταξύ του συνηγόρου του κατηγορουμένου και του εισαγγελέα ενώ περιορίστηκε το αντικείμενό της στην επιβλητέα ποινή (sentence bargaining). Η ποινική διαπραγμάτευση

αντιδιαστέλλεται σαφώς από τον συγγενή θεσμό της ποινικής συνδιαλλαγής. Η τελευταία συνέχεται, ως προαναφέρθηκε, με περιουσιακού χαρακτήρα εγκλήματα-κακουργήματα (ήδη και πλημμελήματα), προϋποθέτει την αποζημιωτική ανταπόκριση του κατηγορουμένου προς τον παθόντα και η επιβολή της ποινής έχει συμβολική λειτουργία. Αντίθετα, η ποινική διαπραγμάτευση καλύπτει ένα ευρύ φάσμα εγκλημάτων (κακουργημάτων και πλημμελημάτων), η ομολογία ανταλλάσσεται με την επιβολή μειωμένης ποινής χωρίς να αποκλείεται και η αποκατάσταση της ζημίας (στα εγκλήματα του άρθ. 301 ΚΠΔ) ενώ η μείωση της επιβλητέας ποινής δεν απομακρύνει την ποινική μεταχείριση του υπαιτίου από τον ποινικό της χαρακτήρα. Πρόκειται για ένα φιλόδοξο θεσμό που, σε όσες χώρες έχει εισαχθεί, έχει λειτουργήσει με θεαματικά αποτελέσματα για την αποσυμφόρηση των πινακίων των ποινικών δικαστηρίων, ο οποίος άλλωστε είναι και ο βασικός σκοπός θεσμοθέτησής του. Η πραγματικότητα δε είναι ότι, όπως χαρακτηριστικά επισημαίνεται στην από 29.4.2014 απόφαση του ΕΔΔΑ Natsvlshvili και Togonidze κατά Γεωργίας (no 9043/05, παρ. 62), η Ελλάδα ήταν, μαζί με την Τουρκία και το Αζερμπαϊτζάν, οι μοναδικές χώρες του Συμβουλίου της Ευρώπης, στις οποίες δεν είχε εισαχθεί ο θεσμός της ποινικής διαπραγμάτευσης, το δε Δικαστήριο του Στρασβούργου, με την παραπάνω απόφασή του, δέχθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση τη συμβατότητα του plea bargaining με το άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ. Η ποινική διαπραγμάτευση, όπως ισχύει στον ΚΠΔ, εφαρμόζεται στα αυτεπαγγέλτως διωκόμενα εγκλήματα (: κακουργήματα και πλημμελήματα) εξαιρουμένων των κακουργημάτων: (i) που απειλούνται και με ποινή ισόβιας κάθειρξης (λ.χ. διακίνηση ναρκωτικών κατ' άρθρο 23 § 1 ν. 4139/2013) και (ii) που προβλέπονται στο άρθρ. 187Α ΠΚ (: τρομοκρατικές πράξεις) και στο δέκατο

ένατο κεφάλαιο του ΠΚ (: εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής). «Επέκταση» του θεσμού (με την μορφή μάλλον υπόμνησης) και στα εγκλήματα «διαφθοράς» υπαλλήλων, κατ' άρ. 13 ΠΚ, προβλέπει το άρ. 100 § 11 εδ. γ' ν. 4622/2019 όπως προστ. με το άρ. 9 ν. 4637/2019). Μέχρι την τροποποίηση του ΚΠΔ με τον ν. 5090/2024, η πρωτοβουλία για την κίνηση της διαδικασίας της ποινικής διαπραγμάτευσης ανήκε στον κατηγορούμενο. Πλέον, ανατίθεται στον Εισαγγελέα που χειρίζεται την υπόθεση η σημαντική πρωτοβουλία να αξιολογήσει αν η υπόθεση είναι κατάλληλη προς διαπραγμάτευση, ώστε ταυτόχρονα με την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος ή της κλήσης στο ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου καλεί τον κατηγορούμενο ενώπιόν του, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, προκειμένου να επιχειρηθεί η υπαγωγή της υπόθεσης στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (άρ. 303 § 1 εδ. β' ΚΠΔ όπως τροπ. με το άρ. 94 του ν. 5090/2024). Η εν λόγω δυνατότητα του Εισαγγελέα, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν.5090/2024, συμβάλλουν ουσιαδώς, σε περίπτωση που η διαπραγμάτευση έχει θετική έκβαση, στην οικονομία της δίκης, μέσω της εξοικονόμησης άσκοπων δικονομικών ενεργειών (κλήσης μαρτύρων, συγκρότηση Δικαστηρίου, συμπερίληψη της υπόθεσης στο πινάκιο). Για τον λόγο αυτό, **δια της παρούσης τονίζουμε έτι μία φορά την ανάδειξη του Εισαγγελέα ως βασικού συντελεστή της αποσυμφόρησης των Δικαστηρίων από τον σωρευμένο αριθμό υποθέσεων αλλά και της ταχείας διευθέτησης των ποινικών υποθέσεων, προκειμένου να υπάρξει ο χρόνος για την εκδίκαση των λοιπών εκκρεμών τοιαύτων και προτρέπουμε τους Εισαγγελικούς Λειτουργούς να λαμβάνουν την πρωτοβουλία προκειμένου να εκκινήσει η διαδικασία της**

• **διαπραγμάτευσης, χωρίς ευθυνοφοβία ή δισταγμό, καθώς μέχρι σήμερα παρατηρείται το αντίθετο.** Ο εισαγγελέας, λοιπόν, καλεί υποχρεωτικά τον κατηγορούμενο να εμφανιστεί ενώπιόν του μετά ή διά συνηγόρου και αν το κρίνει αναγκαίο και τον παθόντα μετά ή διά συνηγόρου. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία, μεταξύ του εισαγγελέα και του κατηγορουμένου, η ποινική διαδικασία συνεχίζεται κανονικά. Η γραπτή αίτηση του κατηγορουμένου ή η πρόσκληση του εισαγγελέα θεωρούνται ως ουδέποτε υποβληθείσες, καταστρέφονται με το οικείο υλικό και τυχόν αντίγραφα τους δεν λαμβάνονται υπόψη σε κανένα στάδιο και σε καμιά άλλη διαδικασία (άρ. 303 § 3 ΚΠΔ). Αν συμφωνηθεί με τον εισαγγελέα η επιβλητέα ποινή συντάσσεται πρακτικό διαπραγμάτευσης με την ομολογία των πραγματικών περιστατικών, που συνιστούν την κατηγορία εκ μέρους του κατηγορουμένου, τη συμφωνηθείσα ποινή και τον τρόπο έκτισής της (ο οποίος αποτελεί επιτρεπτό αντικείμενο διαπραγμάτευσης). Η ποινή, η οποία καθορίζεται με βάση την απαξία, τις συνθήκες τέλεσης της πράξης, τον βαθμό της υπαιτιότητας καθώς και την προσωπικότητα και τους οικονομικούς όρους του κατηγορουμένου, δεν μπορεί να υπερβεί: τα πέντε (5) έτη φυλάκισης στα κακουργήματα που τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα έτη, τα εννέα (9) έτη στα κακουργήματα που τιμωρούνται με πρόσκαιρη κάθειρξη, τα δέκα (10) έτη στα κακουργήματα που τιμωρούνται με πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και τα δύο (2) έτη στα πλημμελήματα, ούτε μπορεί να είναι κατώτερη των τριών (3) ετών στα κακουργήματα που τιμωρούνται με πρόσκαιρη κάθειρξη. Για την αναστολή ή μετατροπή της προτεινόμενης ποινής ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 80Α, 99 και 104Α ΠΚ, ενώ εφαρμόζεται αναλογικά και η κατ' οίκον έκτιση της ποινής κατ' άρθρο 105 ΠΚ, όταν συντρέχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις.

Επισημαίνεται δε ότι σε περίπτωση που το αίτημα του κατηγορουμένου υποβάλλεται αμέσως μετά την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά το προδικαστικό δικονομικό στάδιο, στον τρόπο έκτισης της συμφωνηθείσας ποινής μπορεί να περιλαμβάνεται και η δυνατότητα υπό όρους απόλυσης του κατηγορουμένου μετά από τη συμπλήρωση δύο πέμπτων (2/5) πλασματικής έκτισης και ενός τρίτου (1/3) πραγματικής παραμονής στο σωφρονιστικό κατάστημα, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 105B §§ 1 και 6 ΠΚ, αντίστοιχα, εξαιρουμένων των κακουργημάτων του δεύτερου εδαφίου της παρ. 6 του ίδιου άρθρου. Μέσα σε πέντε ημέρες από τη σύνταξη του πρακτικού διαπραγμάτευσης η υπόθεση εισάγεται με απευθείας κλήση στο μονομελές εφετείο επί κακουργημάτων και στο μονομελές πλημμελειοδικείο επί πλημμελημάτων. Εξάλλου, αναφορικά με την εξουσία του Δικαστηρίου κατά την διάρκεια της επικύρωσης του πρακτικού, αυτό πρέπει να εξετάζει την παραγραφή της πράξης, τυχόν διαφορετικό χαρακτήρα που αυτή μπορεί να έχει και τυχόν ζητήματα παύσης της ποινικής δίωξης λόγω παραγραφής ή απαραδέκτου αυτής. Επιπλέον, ο κατηγορούμενος δύναται να προβάλει ενώπιόν του παραδεκτά αρνητικούς της κατηγορίας και αυτοτελείς ισχυρισμούς (όπως πλάνη, άμυνα, εξάρτηση από ναρκωτικές ουσίες κλπ), αφού σκοπός της ποινικής διαδικασίας εξακολουθεί να είναι η αναζήτηση της ουσιαστικής αλήθειας, τους οποίους βεβαίως, μπορεί να προβάλει και ενώπιον του Εισαγγελέα ήδη κατά το στάδιο της διαπραγμάτευσης, επικαλούμενος και τα αποδεικτικά μέσα, που επιβεβαιώνουν αυτούς. Το Δικαστήριο, επικυρώνοντας το σχετικό πρακτικό, κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο επιβάλλοντάς του ποινή, η οποία μπορεί να είναι και μικρότερη από την αναγραφόμενη στο πρακτικό, ενώ στην συνέχεια, αποφαινεται και για τον τρόπο εκτέλεσης ή την

αναστολή αυτής, παρά τη μη σχετική πρόβλεψη στο οικείο πρακτικό διαπραγμάτευσης, καθώς και για την αφαίρεση του χρόνου προσωρινής κράτησης και την τύχη των κατασχεμένων πραγμάτων. Διαπραγμάτευση μπορεί να γίνει το πρώτον και στο ακροατήριο του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου μέχρι την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή, η διαπραγμάτευση διεξάγεται μεταξύ του κατηγορουμένου (και του συνηγόρου του) και του εισαγγελέα έδρας. Η υποβολή του αιτήματος διαπραγμάτευσης δεν αποτελεί υποχρεωτικό λόγο αναβολής της δίκης, μπορεί όμως το δικαστήριο να διακόψει τη συζήτηση και να τάξει προθεσμία έως δεκαπέντε ημερών, για τη σύνταξη του πρακτικού διαπραγμάτευσης (άρ. 303 § 7 εδ. δ' ΚΠΔ). Η αίτηση του κατηγορουμένου για την έναρξη της διαδικασίας ποινικής διαπραγμάτευσης υποβάλλεται μια (1) φορά σε κάθε δικονομικό στάδιο (άρ. 303 § 1 εδ. β' ΚΠΔ). Ως εκ τούτου, αν δεν ευδοκιμήσει η σχετική αίτηση στην προδικασία, μπορεί να υποβληθεί νέα αίτηση στο ακροατήριο. Ομοίως με την ποινική συνδιαλλαγή, αν δεν επιτευχθεί διαπραγμάτευση, η αίτηση καταστρέφεται και η ποινική διαδικασία συνεχίζεται. Τέλος, δικαίωμα αναίρεσης παρέχεται και στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης τόσο στον κατηγορούμενο όσο και στον Εισαγγελέα.

Η ποινική διαταγή, ως μία εκ των δύο εκφάνσεων της συνοπτικής διαδικασίας, μαζί με την αυτόφωρη διαδικασία, εισάγεται με τις διατάξεις των άρθρων 409 έως 416 ΚΠΔ. Αποτελεί θεσμό, δικαιοπολιτικά αποδεκτό, που είναι διαδεδομένος στον ευρωπαϊκό χώρο, συμβατός με το Σύνταγμα και, υπό μια έννοια, αποτυπώνει και αυτός την ανάγκη, για μια όσο το δυνατόν, με όρους δικαιοδοτικής διευθέτησης, αποσυμφόρηση της δικαστικής ύλης. Θα πρέπει να επισημανθεί, ότι η διαδικασία έκδοσης ποινικής διαταγής, διαφοροποιείται τόσο

από τη συνδιαλλαγή όσο και από τη διαπραγμάτευση, καθώς εδώ δεν υφίσταται συγκατάθεση του κατηγορουμένου για την εκκίνησή της ούτε αποδοχή της έκβασής της αλλά έκδοση απόφασης ερήμην του, την οποία πάντως, αν δεν την αποδεχθεί, μπορεί μέσω αντιρρήσεων να οδηγηθεί η υπόθεση στο ποινικό ακροατήριο. Εφαρμόζεται μόνο στα πλημμελήματα αρμοδιότητας μονομελούς πλημμελειοδικείου, για τα οποία απειλείται ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος ή χρηματική ποινή ή και οι δύο ποινές. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κρίνει ότι το υφιστάμενο αποδεικτικό υλικό, δεν καθιστά αναγκαία τη διεξαγωγή ακροαματικής διαδικασίας και υποβάλλει αίτηση για την έκδοση ποινικής διαταγής συντάσσοντας κατηγορητήριο (άρ. 409 ΚΠΔ). Στην περίπτωση αυτή, η υποβολή της σχετικής αίτησης για έκδοση ποινικής διαταγής συνιστά άσκηση ποινικής δίωξης (άρ. 43 §1 ΚΠΔ). Αν ο δικαστής, στον οποίο υποβάλλεται η αίτηση για έκδοση ποινικής διαταγής, θεωρεί ότι τα υφιστάμενα στοιχεία δεν είναι επαρκή, για την κατάφαση της ενοχής του κατηγορουμένου παραπέμπει την υπόθεση στην τακτική διαδικασία ενώ αν θεωρήσει αιτιολογημένα (άρ. 139 § 1 ΚΠΔ) τα στοιχεία επαρκή εκδίδει, χωρίς προηγούμενη ακρόαση του κατηγορουμένου σε δημόσια συνεδρίαση, ποινική διαταγή με την οποία επιβάλλεται μειωμένη ποινή: η χρηματική ποινή είναι μειωμένη τουλάχιστον κατά τα δύο τρίτα (2/3) σε σχέση με το πλαίσιο ποινής του νόμου και η ποινή φυλάκισης ανέρχεται μέχρι τους τρεις μήνες με υφ' όρο αναστολή ενώ περαιτέρω επιβάλλει και τις τυχόν παρεπόμενες ποινές και τα μέτρα ασφαλείας, καθορίζοντας ταυτόχρονα και την τύχη των κατασχεθέντων (άρ. 410 ΚΠΔ). Το πρόσωπο που καταδικάστηκε μπορεί να προβάλει τις αντιρρήσεις του κατά της ποινικής διαταγής μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την επίδοσή της με έκθεση που συντάσσεται από τον γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε τη

διαταγή ή το ειρηνοδικείο του τόπου διαμονής του. Αν οι αντιρρήσεις προβληθούν εμπρόθεσμα η ποινική διαταγή ανατρέπεται και η υπόθεση εισάγεται για συζήτηση στο ακροατήριο με την κοινή διαδικασία αφού προηγουμένως κλητευθεί ο κατηγορούμενος (άρ. 412, 413 ΚΠΔ). Εννοείται ότι, αν δεν προβληθούν εμπρόθεσμα οι αντιρρήσεις, η ποινική διαταγή εκτελείται, σύμφωνα με τα άρθ. 545 επ., χωρίς να είναι δυνατή η άσκηση έφεσης ή αναίρεσης (άρ. 416 ΚΠΔ). Κατά της απόφασης που εκδίδεται, ύστερα από την αποδοχή των αντιρρήσεων, με την κοινή διαδικασία επιτρέπεται η άσκηση των ενδίκων μέσων που προβλέπονται από τον ΚΠΔ (άρθρο. 414 ΚΠΔ).

Είναι γεγονός ότι οι εναλλακτικές-αποκαταστατικές μορφές της ποινικής δικαιοσύνης δεν έχουν τύχει ευρείας ούτε καν συχνής εφαρμογής, με αποτέλεσμα οι σκοποί αφενός της επιτάχυνσης των ποινικών διαδικασιών και της αποσυμφόρησης της ποινικής ύλης και αφετέρου της αμεσότερης ικανοποίησης του παθόντος σε περιουσιακής φύσεως αδικήματα, να μην έχουν εισέτι επιτευχθεί. Δια της παρούσης, προτρέπουμε τους Εισαγγελικούς Λειτουργούς να μην διστάζουν να εφαρμόζουν τις ανωτέρω διαδικασίες, οι οποίες, σε πλείστες Ευρωπαϊκές και όχι μόνο χώρες, εμφανίζουν θεαματικά αποτελέσματα προς επίτευξη των ανωτέρω σκοπών, διευκολύνοντας από της θέσεώς τους την επίτευξη πρακτικού διαπραγμάτευσης και εφαρμόζοντας την ποινική διαταγή συμβάλλοντας έτσι στην επιτάχυνση της δικαιοσύνης. Ενόψει, της μη ικανοποιητικής εφαρμογής των διατάξεων που προαναφέρθηκαν και στο πλαίσιο αξιολόγησης της πρακτικής χρησιμότητας των διαδικασιών και τυχόν ζητημάτων στην πράξη, που καθιστούν σπάνια την εφαρμογή τους, παρακαλούμε μέχρι 20 Μαΐου 2025, να μας αναφέρετε πόσα πρακτικά ποινικής συνδιαλλαγής και διαπραγμάτευσης έχουν επιτευχθεί το έτος 2024 και σε

πόσες υποθέσεις ακολουθήθηκε η διαδικασία της ποινικής διαταγής. Εφεξής
δε, η αναφορά θα υποβάλλεται ανά εξάμηνο από την έναρξη εκάστου
δικαστικού έτους. Παρακαλούνται δε οι Διευθύνοντες/ουσες τις Εισαγγελίες
Εφετών και Πρωτοδικών της Χώρας στις οποίες παρατηρείται ελάχιστη έως
μηδενική εφαρμογή των διατάξεων, να μας εκθέσουν εντός της ίδιας
προθεσμίας τους λόγους στους οποίους οφείλεται το γεγονός αυτό.

Παρακαλούμε για την τήρηση της παρούσας.

Η Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Ελένη Κοντακσή